

Gæstetale - translokation på Rysensteen Gymnasium lørdag den 29. juni 2019

Af administrerende direktør Jesper Nygård, Realdania

Kære studenter, mine damer og herrer. Kære 50 års jubilarer. Kære Rysensteen'ere

Det er for mig en stor ære igen at få lov til at vende tilbage til mit gamle gymnasium for at tale for jer nyudsprungne studenter. Den ære fik jeg også 2010, og jeg må bare være helt ærlig – jeg synes, at det er super bekræftende at se jer og få lov til igen at opleve denne helt særlige dag.

Når jeres rektor, Gitte Transbøl, om lidt overrækker jer jeres eksamensbeviser - som de fleste af jer har arbejdet hårdt for - ved jeg, at hun vil være stolt over at sende endnu et hold dygtige studenter ud ad dørene her fra Rysensteen Gymnasium. Ud til rejser, ud til arbejde, ud til jeres egen bolig, ud til mere uddannelse. Ud til det liv, der ligger foran jer.

Men først ud til sommeren og de mange studenterfester, der varer til den lyse morgen! For en studentereksamen skal fejres! Selvfølgelig skal den det.

I har nu alle været i skolesystemet i omkring 13 år, men hvor I skal hen, når I går ud ad dørene her, er op til jer selv. Der er mange, der har forventninger og krav til jer. Fremdriftsreform. Bedsteforældre. Naboer. Vennerne. Og ikke mindst jeres forældre. Men det er **ikke** dem, der bestemmer. I sidste ende er det jer selv, der afgør, i hvilken retning jeres videre liv skal gå.

Selvom det slet, slet ikke føles sådan, så er det altså ikke mindre end 38 år siden, at det var mig, der sad - den gang var det ovre i den gamle gymnastiksal i skolegården - og ventede på at få mit eksamensbevis. Jeg havde ikke en studenterhue. Min lille protest mod det etablerede.

Også dengang lavede vi studenterpolitik, skoleblad, elevrådsarbejde, var aktive i DGS, lavede gymnasiefester, havde en masse foreninger, besatte gymnasiet – faktisk skete det 3-4 gange i min tid og meget andet.

Men det var altså i 1981, at jeg blev student. Og selvom jeg egentlig, da jeg forleden tænkte over denne tale, stadig føler mig ung, i hopla og i fuld gang med min erhvervskarriere, så er det altså ret tankevækkende, hvor hurtigt tiden går, og hvor hastigt udviklingen går.

Da jeg blev student, var der ikke noget, der hed internettet og slet ikke World Wide Web. Grundstenene til internettet blev selvfølgelig grundlagt i 1960'erne af det amerikanske forsvar, men først i 1981 blev det, som vi nu om dage alle kender som internettet, grundlagt. I 1981 var der kun 213 - 213!! - computere fra forskellige universiteter, der var forbundet. I dag er det jo markant anderledes. Som i helt markant. Alene ting, der er forbundet til internettet – Internet of things – overstiger nu 10 mia. forbundne enheder.

Prøv at tænke over, hvor tæt integreret internettet er i jeres liv - og på, hvor svært anderledes det ville være slet ikke have adgang til venner, netværk, chat, musik, videoer, oplevelser, dating-sites, billeder, nyheder – både de falske og de ægte - handel, deleøkonomien m.v. og hvem ved hvad fremtiden bringer.

Okay. Sådan – altså den tid, hvor man måtte ryge i kælderens og på gangene, ikke noget internet, ingen mobiltelefoner, intet dankort - var det, da jeg for 38 år siden sad og ventede på mit eksamensbevis. Ja! Der er sket meget – rigtigt, rigtigt meget – siden 1981. Og det er måske slet ikke så mærkeligt. Udvikling og innovation er en del af vore liv.

For nu at være helt ærlig, så er der også sket helt utroligt meget i løbet af de små 10 år siden jeg holdt tale her sidst. Da jeg genlæste min gamle tale, kunne jeg i hvert fald ikke lade være med at trække på smilebåndet flere gange. Dengang var den første udgave af iPhone netop kommet i handlen i Danmark.

Og tænk så over, hvad de næste år bringer af udvikling og muligheder. Det er der store perspektiver i - og lidt afhængig af, hvordan man er skruet sammen som menneske, så er det enten fantastisk eller uhyggeligt at tænke på.

Jeg startede på denne skole i 1977 i 1.y. og havde 3 pragtfulde år. Jeg var så heldig at være på en fantastisk tur som udviklingsstudent i Oklahoma i USA i et år mellem 2. og 3. g., så jeg var faktisk 4 år om at få min studentereksamen i 1981.

Et lille globalt bidrag mange år før Rysensteen fik Global Citizenship Programmet.

Jeg husker tydeligt, at jeg tænkte ret meget på fremtiden i slutningen af 3.g. De gode venner, de trygge rammer, de dygtige og engagerede lærere, og nogle få hamrende irriterende lærere, det fantastiske - men lidt slidte – hus med rummelige rammer og en kæmpe tillid til os unge mennesker. Alt det, der havde sat rammen om min gymnasietid.

Jeg er sikker på, at I også tænker på fremtiden. Jeg vil prøve at give et bud på, hvordan jeres fremtid ser ud? Eller ingredienser af den.

Jeres generation, en generation som nogen kalder Generation Z, født i slutningen af 90'erne og starten af 00'erne, er den første generation, der reelt er vokset op med teknologien som en integreret del af hverdagen, og jeg gætter på at langt hovedparten af jer med sikkerhed ikke kan huske en tid, hvor det digitale univers ikke var en fast del af jeres måde at kommunikere på. I er digitalt indfødte.

Forleden var via mit job som direktør for Realdania jeg inde i BLOX og holde en tale i anledning af åbningen af en stor og visionær udstilling om en af Danmarks mest ambitiøse og dygtige arkitekttegnestuer - BIG - sammen med stifteren Bjarke Ingels i Dansk Arkitektur Center. Han bragte et vigtigt perspektiv på dette med at tænke over, hvordan de store spring i livet sker. Alle os her i salen ved, at der ikke findes skibakke i Danmark. Men Bjarke og hans firma BIG har udviklet og tegnet den fantastiske skibakke, der ligger på toppen af det store affaldsforbrændingsanlæg på Amager, der åbner om nogle få måneder. Bjarke har en lille søn på nogle få måneder, og når han om et par år er lidt ældre og oplever denne skibakke, så er hans udgangspunkt jo, at selvfølgelig kan en skibakke ligge ovenpå et affaldsforbrændingsanlæg. Det gør den jo!! Og alle hans ønsker og forventninger til den fremtidige udvikling vil tage sit udgangspunkt i, at den skibakke en noget helt naturligt.

På samme måde vil I stille helt andre krav og have helt andre forventninger til den digitale udvikling end fx jeres forældre – og heldigvis for det. Ligesom vaske- og opvaskemaskine skabte frigjort tid og optimerede ressourcerne og effektiviteten i dine forældres hverdags-

liv, så understøtter den digitale udvikling hele tiden nye og smartere måder at løse opgaver på. Når man eksempelvis kan skrive og sende en SMS eller e-mail ved at diktere teksten til sit ur – eller læse en bog i bilen, fordi den selv kører – er det jo udtryk for, at måden, vi lever og løser vores opgaver på, konstant er under forandring. For jer er det en naturlig del af jeres hverdag, at den digitale verden er under kontant udvikling – det er en stor styrke for jer – og jeg håber, at I også fremover vil være nysgerrige på nye måder at bruge teknologi og digitalisering, når I skal løse en opgave – det er jeg sikker på, at I er.

I repræsenterer også en generation af super visionære og dygtige mennesker. Jeg oplever det, når jeg kommer til alumneforeningens arrangementer. Og jeg oplever det, når jeg deltager i arrangementer på skolen i øvrigt. Fx sidste sommer hvor vi havde et møde med bl.a. FNs tidligere generalsekretær Ban Ki-moon her på skolen. Og hvor to elever holdt fantastiske taler. Den ene gik ud sidste år og den anden er i salen her blandt årets studenter. De tog Ban Ki-moon og kronprinsessen med storm. De talte om at gøre ting sammen – om SoWe i stedet for SoMe.

Præcis som verdensmålene siger, vi skal gøre. Vi skal gøre det i fællesskab. Præcis som verdensmål nr. 17 siger. Og husk – nogen kalder det FN's Verdensmål. Men hvis det skal lykkes, er det snarere dine og mine verdensmål.

Når jeg taler med unge som jer, oplever jeg klare holdninger og værdisæt, der refererer til fællesskabet. I tror på, at styrken skal findes i fællesskabet og ikke alene i individet. I min verden er fællesskabet limen, der binder samfundet sammen. Uden fællesskabet og den fælles forståelse for hinanden, mister vi det, der binder os sammen. I Realdania, hvor jeg som sagt arbejder, plejer vi at sige, at "Sammen kan vi noget, vi ikke kan hver for sig".

Og netop fællesskabet har været sat på en hård prøve de seneste par år. På den helt store klinge har Trump og Brexit på deres helt særlige måder skubbet til den internationale dagsorden, og pustet til den uro som kun ikke-demokratiske strømninger nyder godt af. Men også på det mere jordnære plan, er der fællesskabsudfordringer – det gælder eksempelvis i de udsatte boligområder og udfordringen med at skabe balance mellem land og by. Sammenhængskraften er udfordret. Arbejdet med at løse disse udfordringer kan til tider virke uoverskueligt set med individets briller, og derfor er det godt at have hinanden, når man skal løse komplekse problemer.

Med Europa-Parlamentsvalget den 26. maj i år, hvor nogle af jer for første gang var med til at vælge de politikere, der skal sætte vores fælles europæiske retning de næste 5 år, kunne man - udover den høje stemmeprocent på 66% - også se af resultatet, at Danmark og det meste af Europa, ønsker det europæiske fællesskab. Måske har de seneste års internationale strømninger væk fra fællesskabet, gjort alle mere opmærksomme på, hvad der egentligt har været på spil. Det er jo en variant af at være en global borger.

Når jeg ser på mine døtre – en blev student sidste år, og en skal måske snart i gymnasiet – og ser på jer, så er det med stolthed og glæde. For lige netop uddannelse, som er det vi fejrer i dag, er jo omdrejningspunktet for samfundets fremtid. Med en studentereksamen står I bedre rustet til mange af de personlige valg I skal til at træffe, men også ift. det arbejdsmarked, der venter jer. Det kan I både glæde jer over og være stolte af.

Men selvom I formentlig tilhører den gruppe unge, der ser mulighederne og udnytter dem, må vi ikke glemme, at der fortsat er opgaver og jobs i vores samfund, som skal løses, og som er forbundet med rutine.

Det er trods alle gode ambitioner ikke alle unge, der får en ungdomsuddannelse, men som derimod fastholdes i trange sociale kår uden reel mulighed for social og uddannelsesmæssig mobilitet.

Det er også en af fremtidens udfordringer. Og til alle jer, der nu har fået en god almen basisuddannelse og ikke mindst de af jer, der om nogle år får en god universitetsuddannelse: Husk altid på, at sammenhængskraften i vores samfund også handler om, hvordan vi alle evner at bidrage til at knytte samfundet og samfundets forskellige grupper sammen. Det handler om at skabe plads til alle - og om at stimulere og opbygge fællesskaber.

Om nogle uger – når festerne er slut, og når I har været på Roskilde eller hvad I nu har planlagt - lægger I huen væk. Formentlig har den fået en del bølger, trekanter og firkanter. Og forhåbentlig er der ingen hakker og hele skyggen er der fortsat.

Men den studentereksamen, I afslutter i dag, er ikke afslutningen på et uddannelsesforløb. Det er den uddannelse – som I forhåbentlig indenfor en rimelig tid går i gang med - heller ikke. Uddannelse er et livslangt projekt. Og det er det, fordi betingelserne i den moderne, globaliserede verden hele tiden ændrer sig.

Derfor mener jeg ikke, at I skal tænke i én retning, i ét fast mål. Ja, I skal tage en uddannelse, og I skal måske ikke vente for længe med at komme i gang med den; men I skal være parate til at videreudvikle jer resten af livet. Og I skal ikke lade jeg påvirke af alle de, der siger, at I alene skal vælge en uddannelse, der sikrer jer et arbejde. I skal vælge noget, der har jeres interesse. Noget I brænder for. Noget I vil vide meget mere om eller dyrke rigtigt grundigt.

I skal huske, at **forudsætningen for at blive til noget er, at man bliver til nogen**. Så det handler om at dyrke det, der pirrer **din** nysgerrighed. Og prøv at spørge en række mennesker, I kender og som I synes klarer sig fint som voksne, om de vidste præcist, hvad de skulle læse og lave, da de blev studenter. Jeg gjorde ikke. Og alle jeg har spurgt – med undtagelse af nogle få læger, advokater og ingeniører – de anede det heller ikke. Og de tog en uddannelse men er for ganske manges vedkommende endt med at lave noget, der måske ikke direkte ligger i forlængelse af den uddannelse.

Hvad er det, I tager med jer her fra Rysensteen? Først og fremmest en god almen uddannelse og en demokratisk bevidsthed. Men er det det, I vil tænke tilbage på senere? Mange af jer vil nok opleve, at en stor del af den viden, I senere kommer til at trække på, er viden, som I har tilegnet jer her i gymnasiet. Det er utroligt så meget, der trods alt bliver siddende efter de 3 års skolegang. Jeg taler af erfaring.

Omvendt så husker jeg tydeligt, hvor svært jeg havde ved at se relevansen i joniske, doriske eller korintiske søjler, som den daværende rektor Birthe Christensen forsøgte at lære mig i Old ævl. Tilsvarende med differential- og integralregning og Newtons metode til nulpunktsøgning, som min gamle matematiklærer Peter Antonsen med lidt – men kun lidt - større held forsøgte at lære mig.

Men i dag er det helt tydeligt for mig, at det jo dybest set ikke handlede om at forstå integralregningen og hvad jeg kunne bruge den til. Men jeg lærte at tænke analytisk, at dele et problem op i delproblemer og at tænke mig om og at tænke kritisk. Og det er jo ikke så ringe. Og det bruger jeg hver eneste dag!!

Men for mange af jer vil det også være oplevelser fra en studietur, det sociale liv, skolebladet m.v., der har sat sig fast i erindringen. Eller måske minderne om en kæreste eller et særligt kys til en af festerne. Altså oplevelser, der også har præget jer som mennesker.

Jeg fik fx min bedste ven, Ib, i gymnasietiden. Og jeg fik passionen for Danmarks bedste fodboldklub – Brøndby – heltene fra Vestegnen – 1.g. – og den passion har holdt lige siden. Både i gode og i dårlige tider.

Og på samme måde vil Fællesskabet og de dybe venskaber, I har knyttet gennem jeres gymnasietid, præge jer, og enkelte venskaber vil bestå og udvikle sig til at blive nogle af de stærkeste, I har. Bl.a. fordi I har en fælles referenceramme og en fælles historie sammen.

Og må jeg så ikke lige gøre reklame for Rysensteen Gymnasium Alumneforening. Det er en forening for alle os gamle elever, studenter, lærere og andre venner af Rysensteen. Vi arrangerer 2 årlige event. Om lidt får I alle en kuvert af rektor. En kuvert med jeres eksamensbevis. Men der er en lille bonus i kuverten. En folder med info om Rysensteen Gymnasium Alumneforening. I kan alle melde jer ind i Rysensteen Gymnasium Alumneforening for et engangsbeløb på 100 kr., hvis I gør det her i 2019. Herefter koster det 250 kr.

Husk om få timer er I ikke elever på Rysensteen længere. Men I er helt som mig: En såkaldt gammel elev! Og Alumneforeningen er måden at holde kontakten til jeres gamle skole og klassekammerater. Måske kunne dealen være, at alle I, der er forældre, husker denne besked, og minder studenterne om at melde sig ind, når de er færdige med at feste.

Lad mig runde af med at sige, at I har de bedste forudsætninger for at tage fremtidens udfordringer op. Og dem er der mange af. I skal bl.a. nå at redde planeten. En sag, der er vigtig, og som jeg ved, at de fleste af jer føler et stort ansvar for. Som Obama sagde: Vi er den første generation, som mærker effekten af klimaforandringer, og vi er den sidste, som kan gøre noget ved problemet.

Og husk: **I skal blive til nogen, før I bliver til noget.** Og glem heller ikke, at det er naturligt og helt okay at blive klogere og lære af sine fejltagelser, også i forhold til uddannelse.

Jeg hepper på jer! Og jeg ønsker jer alt det bedste med livet!!

Kæmpe til lykke med studentereksamen!

Tak for ordet!

- o - O - o -